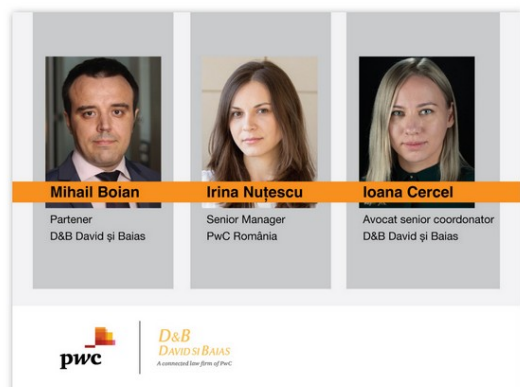

În lipsa forței de munca, firmele apelează mai des la contractori. Ce consecințe deriva din asemenea contracte?

Flexibilitatea, inițial forțată de pandemie, a deschis treptat noi oportunități și a permis angajaților să lucreze de oriunde (de acasă, dintr-o locație închiriată la mare sau la munte sau chiar în afara țării), să își aleaga programul, unul schimbat față de cel mai degrabă rigid, specific contractelor de muncă, și să descopere alte modalități de prestare a muncii, cu avantajele și dezavantajele de ordin logistic, economic și social pe care acestea le comporta. Astfel, în unele domenii, angajații și-au înființat și își conduc propriile afaceri, mai mici sau mai mari, ajungând să lucreze pentru mai multe companii, uneori chiar și pentru foștii lor angajatori, fie aflându-se la conducerea propriilor societăți, fie prestând activități în calitate de contractori independenți (spre exemplu autorizați ca Persoane Fizice Autorizate – PFA).

Pe de altă parte, există o flexibilitate și din perspectiva angajatorilor, ce constă în folosirea contractorilor strict pentru proiecte punctuale sau le dă libertatea negocierii termenilor și condițiilor prestării serviciilor.

Un alt motiv pentru intensificarea folosirii contractorilor de tip PFA este generat și de apetitul crescut al firmelor străine pentru colaborări cu persoane fizice rezidente în România care prestează, pe termen scurt sau mediu, servicii pentru aceste societăți nerezidente.

În contextul utilizării tot mai frecvente a contractorilor, ca răspuns la deficitul ofertei de forță de muncă, companiile trebuie să analizeze cu mare atenție când „caută” sau când „angajează” contractori (exprimare pe care am tot întâlnit-o în ultimul timp) și să califice corect relațiile de colaborare cu aceștia, în funcție de specificul serviciilor, cerințele părților și de flexibilitatea de care au ele nevoie încă de la momentul contractării. O calificare greșită a unor asemenea colaborări (relație dependentă versus independentă) poate genera consecințe care nu ar trebui nicicum neglijate.

[Descopera oportunitățile de recrutare de pe LegiTeam! GRATUIT.](#)

Activitatea dependenta sau activitate independenta, de interes pentru controale fiscale

Aceasta dinamica a pieței nu putea sa nu genereze și consecințe pe plan fiscal, prin raportare la caracterul dependent sau independent al unei anumite colaborari.

Impozitarea veniturilor din prestarea activitațiilor independente a fost mereu un subiect de interes în cadrul inspecțiilor fiscale inițiate de organele fiscale, acest lucru întâmplându-se dupa ce au constatat, și nu de puține ori, ca aceasta forma de colaborare a fost folosita în mod greșit de catre unele societăți fara a fi luate în considerare criteriile prevazute de lege sau fara a fi documentata în mod corespunzator prestarea independenta de servicii.

Miza este una extrem de relevanta și, de cele mai multe ori, se ridica la ordinul sutelor de mii și chiar milioanele de lei reprezentând diferențe de contribuții sociale obligatorii și, uneori, chiar și impozit pe venit, stabilite suplimentar împreuna cu obligații fiscale accesorii care nu sunt deloc de neglijat.

Se ajunge la astfel de consecințe pentru ca un element specific colaborarilor cu contractori persoane fizice este dat de povara fiscala diminuata față de cea aferenta relației de munca. Mai exact, contribuțiile obligatorii sunt plafonate raportat la nivelul venitului încasat, iar anumite cheltuieli specifice ocazionate de contractor în prestarea activității sale pot reduce baza de impozitare, față de contribuțiile sociale și impozitul pe venit datorate de un salariat încadrat cu contract individual de munca.

Spre exemplu, daca luam în considerare un venit net de 5.000 lei la nivelul persoanei fizice care presteaza activitate ca salariat, costul total pentru angajator este de 8.740 lei (reprezentând salariul brut și contribuția asiguratorie de munca). Pentru a încasa același venit net de 5.000 lei, un PFA ar trebui sa-și negocieze un tarif lunar 6.476 lei (am presupus ca PFA nu are cheltuieli deductibile). Diferența de costuri este semnificativa pentru o companie, peste 45%, daca ne raportam la venitul net din exemplul nostru, aceasta diferența marindu-se odata cu creșterea veniturilor la care ne raportam.

Principalele domenii vizate de inspecții fiscale și litigiile fiscale aferente

Au trecut deja 7 ani de când legea fiscala a introdus expres cele șapte criterii (din care ar trebui dovedite a fi îndeplinite cel puțin patru) în scopul delimitarii unei activități independente de una dependenta. În contextul în care cele șapte criterii au ramas aceleași, apreciem ca analiza și documentarea îndeplinirii acestora ar trebui efectuata într-o maniera care sa reflecte și sa scoata în evidența consecințele evoluției pieței prestarilor de servicii și a pieței muncii pentru a determina în mod corect tipul activității derulate. Daca aceste noi elemente sunt tratate sumar sau incomplet, ar putea sa genereze confuzii și, deci, riscuri fiscale specifice recalificarii unei activități independente derulate în asemenea condiții într-una dependenta prin aplicarea unor practici vechi asupra unor situații noi, cu care acestea nu sunt familiarizate.

Spre exemplu, în domeniul IT, obligarea colaboratorului de a deține adresa de email a beneficiarului pentru a avea acces la bazele de date ale acestuia pentru prestarea de servicii sau accesul colaboratorului în spațiul companiei pentru prestarea unui serviciu pentru rațiuni de securitate sau obligația colaboratorului de a utiliza laptopul beneficiarului din aceleași rațiuni de securitate, deși puteau fi interpretate la o prima vedere ca elemente ce denota existența unei relații de dependență față de beneficiarul serviciilor prin raportare la practica organelor fiscale din anii precedenți, în realitate, acestea reflecta acum o particularitate a unei prestari de servicii specifica unei relații de independență.

Din perspectiva practicii instanțelor, o simpla analiza jurisprudențială releva existența a câtorva sute de litigii fiscale generate de interpretarea și aplicarea noțiunilor de activitate dependentă și, respectiv, independentă și, în egala măsură, aceasta problematică a făcut obiectul a sute de decizii de soluționare publicate de Direcția Generală de Soluționare a Contestațiilor.

Intra pe platforma [Dispute.Resolution.Center](#)

[EXCLUSIV | Statul cauta avocați pentru un arbitraj ICC după ce OMV Aktiengesellschaft a câștigat, la Paris, disputa legată de costurile de mediu derivate din privatizarea Petrom, cu pretenții de 31 mil. €](#)

Principalele domenii vizate de inspecții fiscale: IT, servicii medicale, sportive, transporturi sau media și publicitate

Principalele domenii de activitate vizate au fost cele aferente sectoarelor IT, servicii medicale, sportive, transporturi sau media și publicitate, în care diversele forme de colaborare independente au fost recalificate în activități dependente.

Soluțiile instanțelor naționale releva că există multe cazuri în care forma de colaborare a fost aleasă fără o analiză a substanței acesteia în privința îndeplinirii a puțin patru dintre cele șapte criterii avute în vedere de legiuitor, ci doar prin raportare la inserarea unor clauze în contract, fără ca acestea să fie aplicate, în fapt, în executarea efectivă a contractului. De asemenea, au existat cazuri în care companiile nu au fost în măsură să documenteze în mod corespunzător relația independentă, mai ales în situația foștilor angajați sau a celor care se aflau în relații mixte de colaborare/angajare cu același angajator. Aceste situații au condus în mod direct la reconsiderări fiscale ale activităților astfel derulate în unele dependente.

În plus față de criteriile specific menționate de legislația fiscală, reprezentanții organelor fiscale analizează și sunt interesați de identificarea oricărui altor elemente de fapt care, analizate împreună, ar putea dovedi că, în ansamblu, o colaborare cu un contractor persoană fizică reprezintă, în fapt, o relație de angajare ascunsă. Aceasta poate fi, astfel, supusă recalificării într-o relație dependentă, cu consecința schimbării tratamentului fiscal aferent și impunerea de diferențe de obligații fiscale suplimentare.

Contractele de colaborare, implicații nu doar pe plan fiscal

Calificarea incorectă a activității ca fiind independentă poate atrage implicații nu doar pe plan fiscal. Autoritățile de muncă ar putea, la rândul lor, în cadrul unui control, să constate că relația dintre părți este în realitate una de muncă și ar putea aplica o amendă în cuantum de 20.000 lei pentru fiecare persoană identificată în această situație (până la un maxim de 200.000 lei) și chiar dispune sistarea activității locului de muncă supus controlului, până la remedierea situației. De asemenea, inspectorii de muncă pot obliga compania să încheie contracte de muncă cu persoanele aflate în această situație.

Chiar în lipsa unui control din partea autorităților de muncă, colaboratorul însuși se poate adresa instanței de judecată pentru ca aceasta din urmă să constate că relația este una de muncă, nu una independentă, și poate solicita drepturile aferente unui angajat (cum ar fi plata orelor suplimentare) sau poate contesta anumite măsuri luate de companie, cum ar fi încetarea colaborării.

În concluzie, deși tot mai des întâlnită, exercitarea opțiunii pentru o formă de colaborare sau alta trebuie efectuată în baza unei analize prealabile specifice și detaliate asupra specificului activității derulate de persoanele fizice, iar

un asemenea aranjament contractual trebuie, apoi, documentat într-o manieră clară și coerentă care să reflecte cât mai fidel realitatea și specificul activității prestate.